

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

HANDLINGAR

- Planbeskrivning
- **Samrådsredogörelse**
- Utlåtande (efter granskning)

Planförslaget har varit föremål för samråd under tiden 16 januari till och med 13 mars 2013.

Samråd har skett med länsstyrelsen, fastighetsbildningsmyndigheten, övriga myndigheter, sakägare och andra som bedömts ha väsentligt intresse av förslaget.

Information om samrådet skedde via annonsering i Veckobladet, kommunens hemsida och genom brev till samrådskretsen.

Yttranden som kommit in under samrådsskedet och kommunens kommentarer till dessa framgår av **bilaga 1**.

Inkomna synpunkter har resulterat i följande förändringar av planförslaget:

- Små justeringar av områdesgränser för ett område vid Rådasjön, ett vid Deglundan och två vid Grässjön,
- ändrad inriktning från bostäder till fritidshus på två områden vid Skärgen,
- borttagande av område vid Uvån i Gustavsfors,
- borttagande av område i Åleby vid Lakenesjön,
- tydliga riktlinjer för hantering av VA i respektive LIS-område,
- komplettering avseende hantering av befintliga planer som berör LIS-områdena samt
- fördjupade studier av konsekvenser för riksintressen och regionala kulturmiljövården samt MKN för vatten.

SAMMANSTÄLLNING AV INKOMNA
YTTRANDE UNDER
PLANSAMRÅDSSKEDET

Länsstyrelsen
Värmland

Samhällsbyggnad
Jan Rees

YTTRANDE

Datum
2013-03-13

Referens
401-358-2013

Sida
1(6)

Hagfors kommun
Samhällsbyggnadsutskottet
683 80 Hagfors

**Tematiskt tillägg till översiktsplanen, landsbygds-
utveckling i strandnära läge, Hagfors kommun****Handlingar**

Rubricerat tematiskt tillägg till översiktsplanen för Hagfors kommun har översänts till Länsstyrelsen för samråd enligt 3 kap 9 § PBL. Förslaget innehåller samrådshandling inklusive en översiktlig beskrivning av miljökonsekvenserna.

Länsstyrelsens roll och ärendets beredning

Länsstyrelsen ska vid samråd om översiktsplan enligt 3 kap 10 § PBL särskilt:

1. ta tillvara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap miljöbalken tillgodoses, att miljökvalitetsnormer enligt 5 kap miljöbalken följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap 18 e § första stycket miljöbalken,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Samrådshandlingen har sänts för yttrande till berörda myndigheter samt till berörda enheter inom Länsstyrelsen. Skanova, Svenska kraftnät, Vattenfall och Trafikverket har inkommit med yttranden med anledning av planförslaget.

Skanova och Vattenfall har inget att erinra mot förslaget. Svenska kraftnät vill att deras stamledning som korsar kommunen synliggörs i planens kartmaterial samt att kommunen tar hänsyn till denna genom att ny bebyggelse inte placeras inom 130 meter från ledningen. Trafikverket anser att områden som pekats ut för ny bebyggelse bör samordnas med befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och samhällsservice för att främja

Noteras

trafikslagsövergripande resande och minska bilberoendet. Länsstyrelsen förutsätter att planen justeras utifrån framförda synpunkter.

Allmänt om planen

Grunden för utpekande av LIS-områden är att bebyggelsen och/eller verksamheten i dessa bidrar till att utveckla landsbygden inom kommunen. Länsstyrelsen anser att de grundläggande kriterierna som kommunen tagit fram och använt i urvalet av sjöar på ett utmärkt sätt indikerar vilka sjöar som är lämpliga för landsbygdsutveckling.

Länsstyrelsen saknar en redogörelse för hur stor efterfrågan på bostäder är inom kommunen och hur stor del av denna som berör strandnära bebyggelse på landsbygden. Enligt Länsstyrelsens bedömning är antalet föreslagna områden alltför stort för att alla ska ha realistiska förutsättningar att utredas och genomföras. Kommunen har genom sitt omfattande utpekande skjutit en mängd utredningar till framtida detaljplanläggning och bygglovgivning inom de föreslagna områdena. Länsstyrelsen skulle därför välkomna att kommunen prioriterar de områden som bedöms mest angelägna och fördjupar utredningarna över dessa områdens lämplighet enligt nedan.

Länsstyrelsen väljer i detta yttrande att exemplifiera sina synpunkter med specifika områden från planförslaget men avstår från att kommentera varje område i detalj eftersom det saknas avvägningar mellan olika typer av värden och LIS-utpekandena.

Länsstyrelsen ser fram emot en fortsatt dialog kring landsbygdsutveckling i Hagfors kommun och de vägval som kommunen står inför i samband med fortsatt arbete med utpekande och utredningar avseende LIS-områden.

Konsekvensbeskrivning

Kommunen gör bedömningen att planens miljökonsekvenser inte är så betydande att någon miljökonsekvensbeskrivning är nödvändig i detta skede. Länsstyrelsen gör emellertid en annan bedömning utifrån den grad av exploatering som planen innebär och anser att kommunen bör analysera miljökonsekvenserna djupare och att en miljökonsekvensbeskrivning vore ett utmärkt arbetssätt. I den översiktliga text som beskriver planförslagets konsekvenser saknas exempelvis kulturmiljöperspektivet helt trots att flera av de föreslagna LIS-områdena omfattar riksintresseområde för kulturmiljövärden. Lämpligen kan kommunen i sitt fortsatta arbete följa de riktlinjer som diskuterades fram vid MKB-avgränsningssamrådet med Länsstyrelsen 2011-09-08.

Detaljeringsnivån när det gäller det geografiska utpekandet av områden motsvaras inte av detaljeringsnivå på beskrivningarna och avvägningarna för varje område. Det är uppenbart att det krävs ytterligare utredningar och/eller bedömningar för att säkerställa att ett område är lämpligt för LIS.

De natur-, friluftslivs- och kulturvärden som finns inom de utpekade områdena bör belysas så att det framgår vilken påverkan, positiv eller negativ, en exploatering skulle få på aktuella värden. Likaså bör det framgå i

I Hagfors fall handlar inte utpekandet av LIS om att möta ett bebyggelsetryck utan att presentera ett antal lägen till etableringar som stöder landsbygdsutveckling. Eftersom syftet med det differentierade strandskyddet är att främja utvecklingen i landsbygdsområden med god tillgång till stränder och låg exploateringsgrad är det naturligt att många av de kommuner som pekar ut områden för LIS inte har ett högt bebyggelsetryck.

Eftersom strandskyddets syften är långsiktiga bör kommunen ha ett långt tidsperspektiv när den överväger LIS-områden och vilka typer av åtgärder som kan tillkomma inom dessa. LIS-områdena bör därför sammantaget inte omfatta mer än en begränsad del av de strandområden som finns inom en kommun vilket är fallet i Hagfors där 1,4% av kommunens sammanlagda strandlinje pekats ut för LIS (motsvarande siffra för Arvika är 2,6%).

Kommunen gör fortfarande bedömningen att det tematiska tillägget inte innebär betydande miljöpåverkan. Konsekvensbeskrivningen fokuserar på naturvärden, allmänhetens tillgång till stränderna och landsbygdsutveckling eftersom detta är de centrala delarna i strandskyddslagstiftningen och också de sakfrågor som nämndes specifikt vid Hagfors och Länsstyrelsens möte om MKB-avgränsning 2011-09-08.

Avgränsningen av konsekvensbeskrivningen tydliggörs och avsnittet om riksintressen kompletteras. Ställningstagandet när det gäller konsekvensbeskrivningen är dock alltjämt att eftersom detta är en översiktsplan beskrivs de sammanlagda konsekvenserna övergripande.

vilken utsträckning mer konkreta säkerställandeåtgärder planeras till skydd för befintliga värden för att mildra negativa konsekvenser eller öka förutsättningarna för måluppfyllelse av miljömål.

Riksintressen

Aktuella riksintressen är redovisade i planförslaget på ett acceptabelt sätt men Länsstyrelsen menar att kommunen inte lämnat rekommendationer kring hur deras värden ska tillgodoses. Detta gäller såväl Natura 2000-områden som riksintresseområden för naturvård och kulturmiljövård, se nedan under respektive ämnesområde.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen anser att planens redovisning av påverkan på miljökvalitetsnormerna för vatten är oklar. Om byggnation blir aktuellt i samtliga LIS-områden där VA-frågor måste lösas lokalt, riskerar miljökvalitetsnormerna för vatten att inte bli tillgodosedda, i synnerhet vid sjöar som Lakenesjön där en stor del av stranden är eller kommer att bli exploaterad. Det är Länsstyrelsens uppfattning att tillkommande bebyggelse inte får bidra till att miljökvalitetsnormer inte följs. Särskilt viktigt är detta i områden som idag inte uppnår god status.

Mellankommunala frågor

Länsstyrelsen anser att de mellankommunala frågorna är bra beskrivna och förutsättningar i berörd grannkommun tydligt redovisade.

Naturvårdsfrågor

Med tanke på att det ena av strandskyddets syften är att bevara goda livsvillkor för djur- och växtlivet (7 kap 13 § miljöbalken) är det nödvändigt att utreda konsekvenserna inom utpekade områden för dessa värden. De beskrivningar som tillhandahålls i planförslaget är inte tillräckliga för att bedömningar av påverkan på djur- och växtliv ska vara möjliga. Kommunen har sedan tidigare antagit en mycket ambitiös och innehållsrik naturvårdsplan och det aktuella planförslaget måste på ett tydligare sätt kopplas samman med den kunskap som finns redovisad i naturvårdsplanen. Med LIS-planens underlag som grund för utpekanden kommer dessa, enligt Länsstyrelsens mening, inte att tillmätas någon större betydelse ur naturvårdssynpunkt vid prövning av strandskyddsdispens eller upphävande av strandskydd i det enskilda fallet.

Vid områden och naturtyper som innehåller mycket höga värden för strandskyddets syften bör dispens från strandskyddet normalt aldrig ges (miljöbalkspropositionen 1997/98:45) och lämpligheten att peka ut LIS-områden inom dessa områden kan därmed diskuteras. Här ingår bland annat riksintresseområden för naturvård och Natura 2000-områden. I planförslaget återfinns förslag till utpekanden av LIS-områden både inom och nära denna

Resonemang om hantering av regionala kulturmiljöer och MKN för vatten förs i avsnitt om respektive sjö eller på LIS-områdesnivå.

Material från pågående VA-plan arbetas in i LIS-planen. Sambandet mellan övergödning och enskilda avloppslösningar studeras särskilt för Grängen, Knon, Mossbergssjön och Rådasjön. Dessa sjöar uppnår inte god standard samtidigt som bebyggelse med enskilt avlopp föreslås.

Kopplingen mellan LIS och Naturvårdsplanen tydliggörs. T ex kompletteras LIS med prioriterade mål och handlingsplaner som rör ämnesområden i LIS.

LIS-områden som berörs av riksintresse för naturvård ses över och de bedömningar om påverkan av riksintressen som gjorts tydliggörs. Inget natura 2000 område berörs av LIS-planen.

typ av områden och här krävs särskilt ingående bedömningar och tydliga motiveringar till utpekandena. Lämpligheten av att peka ut LIS inom riksintresseområden för naturvård beror på vilka värden riksintresset hyser, om syftet med LIS-området harmonierar med värdena och bevarandet av riksintresset kan LIS vara en möjlighet, men utpekanden bör ske med viss restriktivitet.

Ett annat exempel på naturvårdsfrågor som behöver mer utredning är fågelskyddsområdet i Lakenesjön, och för att bedöma tillkommande LIS-områdens påverkan krävs att fågellivet och dess störningskänslighet utreds.

Länsstyrelsen förutsätter att kommunen utgår från Naturvårdsverkets och Boverkets handbok 2009:4, *Strandskydd – en vägledning för planering och prövning*.

Friluftslivsfrågor

Strandskyddet syftar bland annat till att trygga förutsättningarna för allemansrättslig tillgång till strandområden (7 kap 13 § miljöbalken) och det innebär inte bara att en viss sträcka stränder ska vara tillgänglig, utan att strändernas kvalitet är än viktigare. Det är därmed avgörande att relatera utpekande av LIS-områden till kvaliteten på de stränder som inte exploateras och därmed kommer att vara tillgängliga i ett långsiktigt perspektiv. Denna typ av avvägning är särskilt viktig i fallet Lakenesjön, där mängden tillgängliga stränder minskar betydligt om föreslagna LIS-områden exploateras.

Kulturmiljöfrågor

Hagfors saknar ett kommunalt kulturmiljöprogram och Länsstyrelsens regionala kulturmiljöprogram *Ditt Värmland* från 1989, som bland annat bygger på kommunens kulturhistoriska bebyggelseinventeringar från 1970- och 1980-talen är i stora delar föråldrat. Det är angeläget att planerings- och kunskapsunderlaget uppdateras och förbättras för den fortsatta planeringen och tillståndsprövningen genom generella inventeringar och utvärderingar, i synnerhet avseende den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen. För enskilda områden kan kommunen även förbättra kunskapsunderlaget genom så kallade kulturmiljöutredningar med åtföljande konsekvensanalys.

Utpekade områden vid Rådasjöns östra sida ligger inom riksintresseområde för kulturmiljövården och en exploatering kommer att påverka området och dess värden. Länsstyrelsens uppfattning är att utgångspunkten inom område A1, A2 och A3 i första hand bör vara bevarandeplanering för den befintliga bebyggelsen och inte exploatering, då det är bebyggelsens kulturhistoriska värden som utgör riksintresset. Länsstyrelsen har i beskrivning över länets riksintressen för kulturmiljövård angett att en förutsättning för bevarandet av riksintressets värden är att nybebyggelse och förändringar av befintliga byggnader behandlas restriktivt. De nämnda områdena är därmed inte lämpliga som LIS-områden.

I det regionala kulturmiljöprogrammet *Ditt Värmland* har Länsstyrelsen redovisat 25 särskilt värdefulla kulturmiljöer i Hagfors kommun vid sidan av

Innehållet och syftet med fågelskyddsområdet tydliggörs med hjälp av länsstyrelsen.

Vad som avses med "kvalitet" är oklart men strandskyddslagstiftningen tar inte hänsyn till framkomligheten för människor. En översiktlig bedömning av stränderna vid Lakenesjön utförs och inarbetas i förslaget.

Inget arbete med kommunalt kulturmiljöprogram pågår eller är planerat som LIS-planen kan dra nytta av. Rekommendationer för delområdena i efterföljande skeden ses över och preciseras om möjligt.

Kommunen håller inte med om bedömningen att område A1 till A3 vid Rådasjön är olämpligt som LIS-område. Bara för att ny bebyggelse och förändringar av befintliga byggnader ska behandlas restriktivt betyder inte detta att området ska konserveras. Hela riksintresseområdet är omkring 3 km långt och 500 m brett och det är orimligt att inga tillägg skulle kunna göras inom det området. En utveckling av område A1 är dessutom i linje med vad som föreslås i översiktsplan för Uddeholm från 1997. Resonemanget och ställningstagandet runt områdena A1, A2 och A3 utvecklas.

riksintresseområdet Uddeholm. De utpekade LIS-områdena berör helt eller delvis fyra av dessa värdefulla kulturmiljöer, 211 Norra Råda kyrka, 212 Sörby, 216 Sunnemo-Tömte och 217 Duvenäs, men det är inte möjligt att utläsa hur värdena kommer att påverkas av planförslaget genomförande. Förekomsten av regionalt utpekade kulturmiljöer i anslutning till föreslagna LIS-områden är dessutom inkonsekvent redovisade, t.ex. gällande område E2 och E3. Kartan redovisar enbart naturvärden och inte kulturmiljövärden. Vid flera LIS-områden anges att hänsyn ska tas till kulturmiljövärden men inte på vilket sätt. I den mån detaljplaner avses upprättas bör efter uppdatering av planeringsunderlaget också behovet av lämpliga skyddsåtgärder för befintliga kulturvärden uppmärksammas.

Hagfors kommun innehåller en mängd forn- och kulturlämningar, kulturhistoriskt värdefulla byggnader och kulturlandskapselement som vittnar om bygdens historia och betydelse för bosättning och människors markutnyttjande under flera tusen år. Spåren från tidigare generationers verksamheter är särskilt talrika längs sjöar och vattendrag, som i alla tider har spelat en stor roll för transporter, försörjning och boende. Inom ett antal av de föreslagna LIS-områdena finns fasta fornlämningar. Särskilt påtagligt är det i Skärgen, område B. Här finns förhistoriska boplatser som inte är avgränsade ytmässigt, vilket betyder att stora delar av området kan vara lagskyddat som fast fornlämning. Det är förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd enligt 2 kap kulturminneslagen ändra, skada, rubba, ta bort, gräva ut eller täcka över fast fornlämning. Lagskyddet gäller även en zon kring själva fornlämningen. Denna kallas fornlämningsområde enligt 2 kap 2 § kulturminneslagen och dess omfattning bestäms av Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen bedömer också att hittills okända fornlämningar kan finnas inom flera av de föreslagna LIS-områdena. För dessa avser Länsstyrelsen att fatta beslut om särskilda arkeologiska utredningar enligt 2 kap 11 § kulturminneslagen i samband med fortsatt planeringsarbete eller andra större arbetsföretag för att klarlägga förekomsten av fornlämningar.

Hälsa och säkerhet

Flera LIS-områden ligger inom områden med förhöjd ras- och skredrisk och kommunen menar att om kvaliteterna och vinsterna med etableringen överskrider kostnaderna för åtgärder som måste vidtas är ett utpekande av LIS-områden ändå lämpligt. Mot beaktande av pågående klimatförändring och den förhöjda risken för höga vattenflöden menar Länsstyrelsen att denna typ av utpekanden är olämpliga, särskilt som det saknas uppdaterat underlag över skredrisk och vattenflöden.

Kommunen konstaterar i planförslaget att VA-frågorna är olösta för de flesta områden och att rekommendationer kommer att presenteras i kommande VA-plan. Länsstyrelsen anser att konsekvenserna av en okänd men större mängd enskilda avlopp bör beskrivas i såväl planhandling som miljökonsekvensbeskrivning.

LIS-planen kompletteras avseende förhållandet mellan de regionala kulturmiljöerna och LIS-områdena. Norra Råda kyrka ligger så avskilt från LIS-området att kommunen inte ser hur det skulle kunna påverkas. Kartorna kompletteras. Rekommendationer för delområdena i efterföljande skeden ses över och preciseras om möjligt.

LIS-planen kompletteras med information om att okända fornlämningar kan finnas inom LIS-områdena.

Lis-områdena ligger inte inom områden med förhöjd ras- och skredrisk utan inom område där stabiliteten behöver undersökas inför exploatering. Innan önskemål om byggnaders placering och utformning är kända är det inte rimligt att starta geotekniska utredningar, därför ges en rekommendation till fördjupade undersökningar när etablering blir aktuell. Befintlig översiktlig kartering bedöms som tillräcklig i detta skede. Planen kompletteras med ovanstående information.

Material från pågående VA-plan arbetas in i LIS-planen.

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND

YTTRANDE

Sida
6(6)Datum
2013-03-13Ref
401-358-2013

Beslut i detta ärende har fattats av verksamhetschef Jan Bodin. I den slutliga handläggningen har deltagit naturvårdshandläggare Julie Witwicki Carlsson, antikvarie Annie Johansson, bebyggelseantikvarie Erika Hedenskog, miljöskyddshandläggare Susanne Andersson samt plan- och infrastrukturhandläggare Jan Rees, den senare föredragande.

Jan Bodin

Jan Rees

Lst plankod: **ST130**

Ärendenummer
TRV 2013/4186
Ert ärendenummer

Dokumentdatum
2013-03-01
Sidor
1(2)

Hagfors kommun
Samhällsbyggnadsutskottet
683 80 Hagfors

Kopia till:
Jeanette Björkman, SVÅpk
Yvonne Thorén, SVÅbo
Diariet - avslut

Länsstyrelsen Värmland
Samhällsbyggnadsenheten
651 86 Karlstad

Samråd – Landsbygdsutveckling i strandnära läge - Tematiskt tillägg till översiktsplan 2002, Hagfors kommun

Trafikverket har tagit del av handlingarna i rubricerat ärende och vill framföra följande synpunkter.

Ärendet

Hagfors kommun har tagit fram ett tematiskt tillägg till sin översiktsplan, ÖP 2002, avseende LIS – landsbygdsutveckling i strandnära läge.

LIS-områden

Trafikverket är av åsikten att god tillgänglighet skapas av bebyggelse och trafiksystem i samverkan där närhet och koncentration är viktiga inslag i bebyggelsestrukturen. Det är därför av vikt att utpekade LIS-områden, dvs områden som pekas ut för ny bebyggelse och framtida utveckling, samordnas med befintlig infrastruktur, kollektivtrafik och möjligheter till samhällsservice.

En mer sammanhållen bebyggelseutveckling främjar ett trafikslagsövergripande resande och motverkar ett ökat bilberoende. Ett tillräckligt resandeunderlag för kollektivtrafiken säkras om den tillkommande bebyggelsen lokaliseras till områden med tillgång till infrastruktur och attraktiv lokal/regional kollektivtrafik och att behovet av exempelvis pendelparkeringar samt möjlighet till gång- och cykelvägar och säkra skolvägar etcetera tillgodoses.

Lokalisering av bebyggelse, verksamheter och service bör följa en långsiktig samhällsstruktur för hållbar utveckling där den fysiska tillgängligheten är god och transportsystemet kostnadseffektivt.

Det grundläggande urvalskriteriet om 1,5 km till närmsta väg ger en bra utgångspunkt i linje med detta resonemang. Att föreslagna LIS områden i huvudsak placeras i områden med redan befintlig, om än begränsad, bebyggelse är också positivt. Till detta bör dock också fogas en rad övriga kriterier som ges större betydelse och inverkan på urval, som tex närhet till samhällsservice, som sammantaget ger en bebyggelseutveckling som kan samordnas i enlighet med ovanstående resonemang om möjligheter till ett minskat bilberoende och ett hållbart utnyttjande av transportsystemen.

Ärendenummer
TRV 2013/4186
Ert ärendenummer

Dokumentdatum
2013-03-01
Sidor
2(2)

Trafikverket bedömer att föreslagna LIS-områden i det perspektivet framstår som relativt många där dessa kriterier och en sådan samordning riskerar att vara svåra att uppnå, även på sikt.

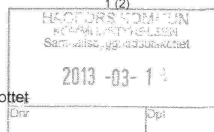
Kunskapsunderlag

För ytterligare information se det kunskapsunderlag som finns på Trafikverkets hemsida www.trafikverket.se. Här finns bl.a. underlag för tillämpning av PBL (Plan och bygglagen) och MB (Miljöbalken), sök exempelvis på ordet *kunskapsunderlag*.

Med vänlig hälsning

Carina Gottfridsson
Samhällsplanerare

De urvalskriterier som valts är så allmänna att de fungerar över lång tid. Både bebyggelse och vägar är relativt fasta strukturer medan service, såsom busstrafik, med jämna mellanrum genomgår strukturomvandlingar. De två kriterierna bebyggelseäthet och närhet till större väg bedöms tillsammans täcka in de lägen där service finns eller skulle kunna uppstå.

Yttrande över tematiskt tillägg till översiktsplanen i Hagfors

Värmlandstrafik har beretts möjlighet att lämna synpunkter på tematiskt tillägg till översiktsplan i Hagfors för Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

Sammanfattning

Värmlandstrafik anser att det krävs koncentration av bebyggelse och att utveckling av bebyggelseområden i första hand bör ske med hänsyn till möjligheter att resa kollektivt för att säkra en hållbar utveckling.

GC-vägar och kollektivtrafiksystemet liksom attityder till att resa kollektivt har stor betydelse för att nå en hållbar utveckling – miljömässigt, socialt och ekonomiskt. Hållplatser och mötespunkters standard och funktioner liksom säkra trafiklösningar vid och till dessa är också viktigt för att skapa bra förutsättningar för hållbara transporter.

Kollektivtrafikens förutsättningar

Transportsystemet inklusive kollektivtrafiken är viktiga samhällsfunktioner vilka bidrar till tillgänglighet och utveckling för landets regioner.

Värmlandstrafiks uppgift som trafikorganisatör är bland annat att säkerställa ökad tillgänglighet såväl inom länet som till och från storstadsområden.

Infrastrukturen är ett viktigt utvecklingsområde för att öka kollektivtrafikens tillgänglighet och användbarhet vilket i sin tur kan leda till att fler människor väljer att resa kollektivt för sina arbets- och fritidsresor.

Attityder till kollektivt resande har även stor betydelse för hur människor väljer att resa. Åtgärder för beteendepåverkan som komplement till fysiska åtgärder och prioriteringar för att främja kollektivt resande kan vara betydelsefullt för att ytterligare förstärka bilden av attraktiva boenden med goda förutsättningar för pendling.

Synpunkter

För ökad tillgänglighet och långsiktig hållbarhet anser Värmlandstrafik att kommunen bör begränsa antalet LIS-områden. Färre områden skapar större förutsättningar för koncentration av bebyggelse i attraktiva områden och därmed bättre möjligheter till ökad service samt nyttjande av befintliga kommunikations- och kollektivtrafikstråk. Gles bebyggelsestruktur gör det svårt att bedriva kollektivtrafik som når alla kommuninvånare.

Med en spridd bebyggelse ökar istället bilberoendet och i den föreslagna planen saknas närhet till kollektivtrafikstråk för flera av de utpekade områdena. Stor spridning av bebyggelse kommer att ställa krav på såväl god infrastruktur som ökad kommunikation om möjligheter att använda gemensamma resurser som t ex kollektivtrafik.

Värmlandstrafik har som trafikorganisations inga synpunkter på vilka faktorer som bäst gynnar kommunens utveckling och har förståelse för att LIS-områden är ett verktyg för att främja sysselsättning och underlag för service på landsbygden. Vår ståndpunkt är dock att spridd befolkning får konsekvenser för hur resurser ska fördelas och vilka möjligheter som skapas för kollektiva lösningar.

Värmlandstrafik tycker att kommunen tydligt visar på kopplingen till kollektivtrafiken i beskrivningen av respektive LIS-område.

Flertalet LIS områden ligger i anslutning till eller relativt nära vägar som trafikeras av regional kollektivtrafik. I planen görs dock ingen djupare analys av tillgången till kollektivtrafik, om det finns infrastruktur som stödjer anslutning av ett LIS-området till stråk med tillgång till kollektivtrafik eller vilket avstånd boende förväntas transportera sig för att få tillgång till kollektivtrafik för arbetspendling. Sådana frågor bör beaktas med större noggrannhet vid detaljplanläggning av nya områden för bebyggelse.

Med vänlig hälsning

Värmlandstrafik AB

Lars Bull

/ gm Lena Thorin

I dagsläget är Skärgen och delar av Lakenesjön de enda LIS-områden för permanentboende som busslinjer inte passerar.

De urvalskriterier som valts är så allmänna att de fungerar över lång tid. De två kriterierna bebyggelsestäthet och närhet till större väg bedöms tillsammans täcka in de lägen där service finns eller skulle kunna uppstå. Kommunen har aktivt tittat på lägen i närheten av pendlingshållplatser, befintliga och kommande, vilket framgår av kartan på sidan 21 men inser också att dessa lägen kan komma att flyttas i framtiden allt eftersom Värmlandstrafik utvecklar sin verksamhet. Under arbetets gång har ett val gjorts att beskriva förutsättningarna för kollektivtrafik översiktligt och inte göra djupare analyser på grund av denna föränderlighet.

Kommunen hade gärna sett att Värmlandstrafik presenterat en mer konkret och långsiktig syn på sin verksamhet i Hagfors men har förståelse för att detta inte gått att göra.

FÖRSVARSMAKTEN
HÖGKVARTERET

YTTRANDE

Datum
2013-04-09

HKV beteckning
13 920:53625

Sida 1 (1)

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

PROD INFRA Planarkitekt Marianne Örblom
08-7888440 marianne.orblom@mil.se

13 920:10780

**Samråd tematiskt tillägg till övesiktsplanen
landsbygdsutveckling i strandnära läge, Hagfors kommun,
Värmlands län.**

Försvarsmakten har inget att erinra i rubricerat ärende.

Karl-Anders Andersson
Stf Chef Produktionsledningens Infrastrukturavdelning

Marianne Örblom

Sändlista

Länsstyrelsen i Värmlands län

varmland@lansstyrelsen.se

För kännedom

Hagfors kommun

kommun@hagfors.se

För kännedom inom HKV

PROD INFRA

Noteras

Koncessioner och kommunikation
Mark och tillstånd
Samhällsplanerare
Anna Ellare
08-475 83 47
anna.ellare@svk.se

Länsstyrelsen Värmland
varmland@lansstyrelsen.se

Hagfors kommun
kommun@hagfors.se

2013-02-22

2013/155

YTTRANDE

**Yttrande angående tematiskt tillägg till översiktsplan,
landsbygdsutveckling i strandnära läge för Hagfors kommun**

Ert diarienummer: 401-358-2013

Svenska Kraftnät har tagit del av handlingarna för rubricerat ärende och har följande synpunkter:

1 Nuläge – utbyggnadsplaner

Svenska Kraftnät har en 400 kV-ledning tillhörande stamnätet som korsar kommunen.

2 Svenska Kraftnäts magnetfältspolicy

Svenska Kraftnät följer de försiktighetsprinciper som Strålsäkerhetsmyndigheten tillsammans med Arbetsmiljöverket, Boverket, Elsäkerhetsverket och Socialstyrelsen, rekommenderar.

Svenska Kraftnäts tillämpning av ovannämnda myndigheters rekommendationer har resulterat i en policy för magnetfältsnivåer. Vid all nyprojektering av 220 och 400 kV växelströmsledningar i det svenska stamnätet tillämpar Svenska Kraftnät en magnetfältspolicy som innebär att vi utgår från 0,4 mikrotlesla som högsta magnetfältsnivå vid bostäder eller där människor vistas varaktigt. I samband med att tillstånd förnyas för våra växelströmsledningar vidtar vi ofta åtgärder för att minska

magnetfälten eller erbjuder oss att köpa fastigheter som står så nära ledningen att magnetfältet överstiger 4,0 mikrotlesa.

Mer information om Svenska Kraftnät och magnetfält finns på vår hemsida, www.svk.se.

3 Slutsats

Svenska Kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i stamnätet.

Svenska Kraftnät önskar att kommunen tar motsvarande hänsyn vid planering av ny bebyggelse invid befintliga stamnätsledningar som Svenska Kraftnät gör vid byggnation av nya ledningar. För att säkert innehålla Svenska Kraftnäts magnetfältspolicy ska ny bebyggelse där människor vistas varaktigt placeras minst 130 meter från en 400 kV-ledning. Dessa avstånd är baserade på maximerat årsmedelströmvärde och är att anse som en rekommendation till beslutande myndighet.

Svenska kraftnät vill att vår stamnätsledning är synlig i någon av planens kartor.

Detta yttrande har beslutats av avdelningsdirektören Malin Werner efter föredragning av samhällsplanerare Anna Ellare.

Med vänliga hälsningar

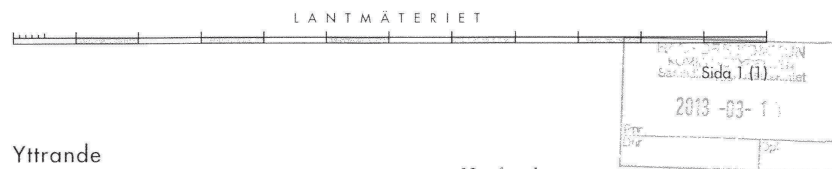

Malin Werner

Anna Ellare

Stamnätsledningen är synlig på karta i Hagfors översiktsplan vilket är tillräckligt då inget LIS-område ligger inom 130 m från stamledningen.

Yttrande

2013-03-13

Diarienummer

ÅHS S-506-2013/54:1

Handläggare

Katarina Eklundh

Hagfors kommun

Samhällsbyggnadsutskottet

683 80 HAGFORS

Objekt	Tematiskt tillägg till översiktsplan, LIS
	Kommun: Hagfors Värmlands län

Yttrande enligt underrättelse om samråd.

Lantmäteriets granskning av planer syftar i första hand till att underlätta genomförandet av detaljplaner. Synpunkter på genomförandefrågor fordras därför inte i nuläget då fördjupning av översiktsplan är steget innan detaljplan. Några punkter kan dock nämnas som upplysning.

Huvudmannaskap

Frågan om huvudmannaskap för allmänna platser avgörs ju inte förrän i samband med upprättande av detaljplan. Vi vill dock redan säga att detaljplaner med kommunalt huvudmannaskap för allmänna platser ger kommunen bättre möjligheter att driva genomförandefrågorna.

Teknisk försörjning

Inom LIS-områdena behöver klaras ut teknisk försörjning såsom VA, dagvatten, markavvattningsföretag, vägar m.m.

För Lantmäterimyndigheten

Katarina Eklundh
Katarina Eklundh

Lösningar för teknisk försörjning berörs översiktligt i LIS-planen och avgörs i samband med upprättande av detaljplan eller i samband med bygglov.

20130312155435160.pdf

<https://zimbra.hagfors.se/service/home/~/20130312155435160.pdf?u>

Torsby kommun
Kommunstyrelsens samhällsutskott

sid 6

PROTOKOLL
2013-02-11

Forts kssu 2013-02-11 § 16 Svar på samråd angående tematiskt tillägg till översiktsplanen landsbygdsutveckling i strandnära läge, Hagfors kommun

Handlingar i ärendet

Inbjudan till samråd angående tematiskt tillägg till översiktsplanen landsbygdsutveckling i strandnära läge, Hagfors kommun, 2013-01-18

Kommunstyrelsens samhällsutskotts beslut

Samhällsutskottet har inget att erinra mot tematiskt tillägg till översiktsplanen landsbygdsutveckling i strandnära läge, Hagfors kommun.

Beslutet skickas till

Hagfors kommun

Noteras

Justierarens signatur	Utlämningsbestyrkande
	

KARLSTADS KOMMUN

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Remissvar 2013-02-28

Elin Hedenkvist

elin.hedenkvist@karlstad.se

**Samrådsyttrande - Tematiskt tillägg till
översiktsplanen, Landsbygdsutveckling i
strandnära läge i Hagfors kommun****Karlstads kommuns synpunkter**

Karlstads kommun ser positivt på att Hagfors kommun pekar ut områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, de utpekade områden som angränsar till andra kommuner kan öppna upp för samverkan vad gäller infrastruktur och turismfrågor samt gemensamma utvecklingsinsatser på landsbygden.

Den sjö som berör både Hagfors och Karlstads kommun är Gräsmången som sträcker sig över gränsen mellan kommunerna vid väg 240. Hagfors kommun har inte pekat ut några LIS- områden vid Gräsmången. Eftersom Karlstads kommun ännu inte tagit fram en motsvarande planhandling, är det i dagsläget oklart vilka synergieffekter framtida etableringarna kan tänkas få.

Det är angeläget att planeringen av LIS- områden sker på olika håll i regionen i syfte att skapa möjligheter till exploatering av attraktiva miljöer för boende och verksamheter i hela Värmland.

Per-Samuel Nisser
Kommunstyrelsens ordförande

Anna Sandborgh
Kommundirektör

Noteras

2013-03-13

Dnr. 13.205.052

Hagfors kommun
Samhällsbyggnadsutskottet
683 80 Hagfors

Remissyttrande avseende Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, tillägg till Hagfors kommuns översiktsplan 2002.

Ärende

Hagfors kommun har bett om Värmlands Museums yttrande i det tematiska tillägget till Hagfors kommuns översiktsplan 2002 vad gäller Landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Samrådshandling daterad 2012-12-18.

Yttrande

Värmlands Museum (VM) ser att det i miljö- och konsekvensbeskrivningen har fokuserats på naturvärden, friluftsliv samt landsbygdsutveckling. VM ser att kulturmiljövärden också borde ha varit ett fokusområde. Att dessa tas tillvara och framhävs har betydelse för såväl områdes identitet som attraktivitet. Här måste man se på ett områdes helhet och inte bara de ytor som faktiskt berörs av LIS-planen. Att diskutera och definiera kulturmiljöer och deras värden är att göra dem till en resurs i landsbygdsutvecklingsarbetet.

Vid faktiska exploateringar är det viktigt att förhålla sig till de befintliga kulturmiljöerna. Vid framtagande av detaljplaner och bygglovshandlingar är det också av vikt att göra mindre kulturmiljöanalyser för att ta särskild hänsyn till kulturmiljöer och skilda forn- och kulturlämningar. Då inte bara för att bevara befintliga värden utan för att de är en resurs för området och planeringen av den nya bebyggelsen. Den kulturhistoriska inventeringen från 1970- talet är ett underlag att förhålla sig till, men dess ålder gör att både miljöer och synen på kulturmiljövärden ändrats. Ett annat underlag som studerats inför framtagandet av LIS-områden utgörs av Riksantikvarieämbetets Forsök. Materialet är emellertid svårt att förhålla sig till eftersom stora områden av Hagfors kommun ännu inte är revideringsinventerade. Riktade inventeringar kan därför komma att förändra fornlämningsskilderna vid skilda vattendrag inom kommunen. Exempelvis kan nämnas den specialinventering som utfördes av Värmlands Museum, år 1996, vid sjön Storsjön vilken resulterade i ett stort antal nypåträffade strandnära boplatsslämningar.

VM har inför detta yttrande inte haft möjlighet att titta närmare på de bebyggda miljöerna vid de sjöar som utpekats.

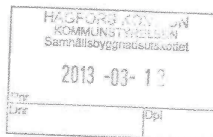
För stiftelsen Värmlands Museum

Björn Wallbom
Arkeolog
Enheten för kulturmiljö
och regional utveckling

Monica Björklund
Antikvarie
Enheten för kulturmiljö
och regional utveckling

LIS:ens svaghet är i detta sammanhang att så liten del av kommunen berörs. En mer utförlig och helhetstäckande diskussionen om kulturmiljöns påverkan på landsbygdsutveckling hör hemma i det övergripande arbetet med landsbygdsutveckling då detta rör hela kommunen, inte bara de strandnära områdena.

Inget arbete med kommunalt kulturmiljöprogram pågår eller är planerat som LIS-planen kan dra nytta av. Rekommendationer för delområdena i efterföljande skeden ses över och preciseras om möjligt.

Yttrande från LRF:s kommungrupp i Hagfors rörande
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen.

LRF har fått information om arbetet med planen genom ett möte i Hagfors stadshus. Vi ser positivt på möjligheterna till landsbygdsutveckling genom strandnära byggande. Olägenheterna med tomter på åkermark bedöms som små. Däremot bör inte åkermarken fragmenteras med tillfartsvägar. Vi konstaterar att vissa sjöar och områden har utgått sedan vi fick del av förslaget. Även dessa områden skulle kunna vara lämpliga för viss bebyggelse. Vi hoppas att de föreslagna gränserna inte är definitiva utan att bebyggelse kan prövas även utanför de föreslagna områdena.

För LRF: kommungrupp i Hagfors

De områden som inte är utpekade som LIS kommer att behöva uppfylla något av miljöbalkens övriga kriterier för att kunna exploateras. I de fall de borttagna områdena inte uppfyller något av MB:s kriterier kommer bebyggelse inte att kunna prövas.

2013-12-09

Kenneth Eriksson
samhällsbyggnadschef